

DOST BOLO DOKONALÝCH MALŽENSTIEV

Pocit slobody z toho, že sme *skutočne* spolu

MARK & JILL SAVAGEOVCI

Predslov od GARYHO CHAPMANA, autora známej knihy *Päť jazykov lásky*

DOST
BOLO
DOKONALÝCH
MALŽENSTIEV

Pocit slobody z toho, že sme *skutočne* spolu

MARK & JILL SAVAGEOVCI

**Americký originál
No More Perfect
Marriages:**

©2017 by Mark and Jill Savage

Vydavateľ:

Published by Moody Publishers, 820 N. LaSalle Boulevard, Chicago, IL 60610 United States of America Translated by permission.

Slovenské vydanie:

©2019 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Jana Bálíková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Originál obálky:

Erik M. Peterson

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič

Tlač:

Tlačiareň HEIDY, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-10-9

OBSAH

	<i>Predslov</i>	5
	<i>Úvod</i>	7
1	Vitajte v našom skutočnom manželstve – a možno aj vo vašom	11
2	Čo máte v sebe zakódované?	25
3	Chopme sa nástrojov, ktoré sú od Boha!	41
4	Milujme skutočnosť, nie sen	73
5	Ak na tom záleží mne, malo by na tom záležať aj tebe	93
6	Keď sme si povedali áno, nemali sme na mysli toto!	107
7	Taniere idú do umývačky len jedným spôsobom	127
8	„Nereagujem prehnane!“	151
9	Pozor na zradné piesčiny	165
10	Obťaženie, no bez hanby	189
11	Spokojnosť, sloboda a nádej	201
Príloha	Zhrnutie osobného operačného systému	207
	<i>PodĎakovania</i>	219
	<i>O autoroch</i>	221
	<i>Poznámky</i>	223

Predslov

Vyše štyridsať rokov pôsobím ako manželský poradca a nikdy som sa nestretol s dokonalým manželstvom. Raz som sa spýtal publika: „Pozná niekto z vás dokonalého manžela?“ Istý muž hneď zdvihol ruku a zvolal: „Bol ním prvý manžel mojej ženy.“ A tak som dospel k záveru, že ak existujú dokonalí manželia, sú už nebohí a väčšina z nich sa stala dokonalými až po smrti. V skutočnosti dokonalí manželia ani dokonalé manželky neexistujú, nuž ako by sme potom mohli očakávať, že naše manželstvo bude dokonalé?

Oveľa realistickejšie je očakávať *rozvíjajúce sa* manželstvo. Manželstvá sa buď rozvíjajú, alebo upadajú. Nezostávajú nemenné. Rozvíjajúce sa manželstvo vytvára pozitívnu emocionálnu klímu. Pohybujeme sa správnym smerom. Všetko sa zlepšuje, pretože sa usilujeme navzájom pochopiť a pracujeme spoločne ako tím.

Rozvíjení a rast však potrebuje výživu. Nijaká rastlina neprosperuje bez živín.

Rast sa začína skúmaním pôdy, do ktorej sme boli zasadení. Vaša pôvodná rodina mala obrovský vplyv na váš mentálny, emocionálny a duchovný vývin. Je samozrejme, že manželia a manželky vyrástli v rozdielnych záhradách. To, čo sme sa učili od útleho detstva, si prinášame do manželstva. Naša rozdielnosť vedie ku konfliktom a konflikty k sporom. Nevyriešené spory vytvárajú hradby, ktoré sťažujú vzájomnú komunikáciu.

Mnohé dvojice nadobudnú pocit, že je to beznádejné. Naše odlišnosti sú priveľké, sme príliš hlboko zranení a zašlo to príďaleko. V tomto štádiu sa často jeden z partnerov rozhodne uniknúť v nádeji, že nájde niekoho, s kým sa zhodne lepšie. No tragédiou je, že táto nová osoba takisto vyrastala v odlišnej záhrade a znova nastanú konflikty. Rozvodovosť v druhých manželstvách je vyššia ako v prvých a v tretích manželstvách percento ešte väčšmi narastá.

Nie je správne zutekať, ale učiť sa.

V tejto knihe spoznáte skutočného Marka a skutočnú Jill Savageovcov – nie dokonalý, ale rozvíjajúci sa pár. Dočítate sa, ako vzťahy chradnú, až situácia začína byť beznádejná, no zistíte aj to, ako zvrátiť proces „chradnutia“, aby sa manželstvo mohlo znova rozvíjať. Rozhodne si želajte, aby vaše manželstvo prosperovalo, a táto kniha vám poskytne návod. Pamätajte, výstup na horu je pomalý, no každý krok vás posmelí k tomu nasledujúcemu.

GARY D. CHAPMAN, PhD.
autor knihy *Päť jazykov lásky*

Úvod

Obnažovanie sa pred verejnosťou. Taký pocit sme mali pri písaní tejto knihy.

Ustráchaný, úprimný, pravdivý, autentický a oslobodzujúci pocit. Po rokoch odmietania úplnej zraniteľnosti sme sa rozhodli pre autenticitu vnútri nášho manželstva i navonok. A pripadá nám to tak oveľa lepšie.

Obnažovať sa je našou mantrou odvtedy, čo naše manželstvo pred piatimi rokmi prestalo fungovať. Sondovali sme hlbšie, odlupovali vrstvy a našli sme jeden druhého a manželstvo, aké sme vždy chceli.

Samozrejme, naše manželstvo, ako ani vaše, nie je dokonalé. Prežili sme v manželstve dvadsaťpäť nádherných rokov a práve sa chystáme osláviť naše tridsiate štvrté výročie. Za tie roky sme riešili záťaž z detstva, osobnostné rozdiely

a odlišný temperament, sklony kritizovať a súdiť, nerealistické očakávania, vzostup a pokles „zalúbenosti“ a mnoho iných záležitostí. Chceme vám poskytnúť pravdivý príbeh a podeliť sa s vami o neúprosne lekcije, vďaka ktorým sme počas svojej cesty objavovali múdrosť. A povzbudiť vás, aby ste prijali svoje skutočné, zlomené a nedokonalé manželstvo a spoločne zotrvali na dlhej ceste.

Nie je to manželská príručka plná nevyskúšaných princípov. Je to skutočný život v celom jeho zmätku a neporiadku. Takže na týchto stránkach *nenájdete*:

Stereotypy. Tie chceme rovno zmiest' zo stola. Nesplňame kritériá „emocionálnej ženy“ a „logického manžela“. A stavili by sme sa, že aj vy sa nejakým spôsobom vymykáte z týchto stereotypov. Namiesto toho vám chceme pomôcť pochopiť, akými vás oboch stvoril Boh, aby ste sa spolu naučili tancovať a nestúpať si pritom na palce.

Nerealistické očakávania. Manželstvo je ŤAŽKÁ PRÁCA. Ste jeden od druhého nádherne odlišní. Čakajú vás konflikty. Budete zo seba navzájom znechutení. Budete riešiť problémy, o ktorých ste URČITE nepredpokladali, že nastanú. To je NORMÁLNE. Kľúčové je osvojiť si nový pohľad na všetko, čo vás znechucuje, a nájsť účinné spôsoby, ako tieto úskalia zvládať!

Dokonalosť. Neexistujú dokonalí manželia. Ani dokonalé manželky. Tobôž nie dokonalé manželstvá. Pričasto máme pocit, že sme jediní, čo majú v manželstve problémy. Neodlišujete sa od nijakej inej dvojice, ktorá sa usiluje o zjednotenie dvoch nedokonalých ľudí. Vieme, že po prečítaní tejto knihy si budete pripadať „normálnejší“.

Predstavu vzdušných zámkov. Na týchto stránkach nie je nič, čo by nebolo prežité a pravdivé. Buď sme to zažili sami, alebo sme mali tú česť, že sa s nami o svoje skúsenosti a nachádzanie úspešnej stratégie podelili iné páry.

Táto kniha vám môže pomôcť viacerými spôsobmi:

Individuálne. Ak vy obľubujete čítanie a váš manžel či manželka nie, je to v poriadku! Čítajte, učte sa a využite poznatky na zlepšenie vášho manželstva. A ak sú vaši najbližší ochotní prijať aspoň časť poznatkov z knihy, ktoré sú pre vás oboch mimoriadne zmysluplné, podelte sa o ne počas čítania! V knihe je viacero testov, pomocou ktorých sa môžete lepšie spoznať. Ak budú ochotní, umožnite aj im, aby sa otestovali! (Môžete si dať poslať maily s ďalšími testami, ak sa zaregistrujete na NoMorePerfectMarriages.com.)

Vo dvojici. Bude to dvojité rande s Markom a Jill! Keď spolu čítame knihy my dvaja, robíme to troma spôsobmi: (1) Striedavo čítame knihu nahlas každý večer pred spaním. (2) Striedavo čítame tú istú knihu s dvoma rôznymi farebnými zvýrazňovačmi (najvhodnejšia je na to papierová kniha, ale to isté sa dá robiť aj s elektronickou!). (3) Zaoberáme si dve knihy, každý číta vlastným tempom a o prečítanom sa zhovárame

Pri skupinovom štúdiu. Je vhodná pre menšie skupiny manželských párov, mužov či žien, alebo mamičiek. Záver knihy je tematicky zameraný na diskusiu pri akýchkoľvek skupinových sedeniach. Pomôcť vám môžu aj skupinové videá, ktoré nájdete na NoMorePerfectMarriages.com.

Nezáleží na tom, akým spôsobom sa s nami rozhodnete tráviť čas; sme radi, že sa môžeme podeliť o skúsenosti. A ak si želáte ďalšie povzbudenie, môžete sa prihlásiť do nášho pondelkového manželského blogu na www.JillSavage.org. Nuž ponorme sa do problematiky a vychutnávajme pocit slobody z toho, že môžeme byť skutočne spolu!

Mark a Jill Savageovci

Vitajte V NAŠOM
SKUTOČNOM MANŽELSTVE
– A MOŽNO AJ VO *vašom*

Jill spomína: Naša prvá hádka sa odohrala niekde v Skalnatých horách. Bol to piaty deň našich medových týždňov a pripravovali sme sa na oddych v tábore pri točitej horskej ceste. Stan sme rozkladali v daždi a pri tejto činnosti sme sa pohnevali. Pochodovala som po horskej ceste nahor a bola som presvedčená, že Mark pôjde za mnou. Po niekoľkých minútach som sa vrátila späť. Nešiel za mnou a ja som do nitky premokla. Emocionálne som bola na dne. *Takto som si manželstvo nepredstavovala.*

Mark spomína: Boli sme manželmi asi dva roky. Po celý víkend nasledovala jedna škriepka za druhou. Jednoducho sme boli priveľmi odlišní. Keď sme nasadli do auta, bolo už zrejmé, že do kostola znova prídeme neskoro. Neskoré príchody neznášam a rozzúrilo ma to. V hneve som schmatol Jillinu kabelku a hodil som ju na podlahu auta. *Takto som si manželstvo nepredstavoval.*

Sme Savageovci. Sme manželmi tridsaťtri rokov, dvadsaťpäť z nich bolo šťastných.

Hoci vám takýto začiatok knihy o manželstve môže pripadať zvláštny, tieto riadky sú úprimné a pravdepodobne sa veľmi neodlišujú od toho, čo ste vo svojom nedokonalom manželstve zažili vy. Spojiť dva životy do jedného vzťahu je ťažké. Zložité. Niekedy nad ľudské sily. No vedie nás to aj k pokore, precitnutiu a je to jeden z najúčinnějších spôsobov rozvíjania a dozrievania.

Väčšina z nás vstupovala do manželstva s rozžiarenými očami a s presvedčením, že osoba, ktorú si berieme, nám vo všetkom vyjde v ústrety, splní naše sny a očakávania. Celé mesiace sa pripravujeme na svadbu, no ak vôbec máme nejakú formu predmanželského poradenstva, je to len zopár hodín. Počas obradu sľubujeme, že sa budeme milovať „v dobrom aj v zlom, v zdraví aj v chorobe, v šťastí aj v nešťastí“, pričom vôbec nemáme predstavu, ako to môže vyzeráť v skutočnosti.

Skutočnosť nás dobehne už vo chvíli, keď zistíme, že osoba, s ktorou sme spojili život, upevňuje toaletný papier opačne, ako to učili nás. A nielen to – rozmýšľa, pristupuje k životu, rieši konflikty, narába s peniazmi, zvláda problémy a stres a rozhoduje sa inak ako vy, a ani vaše sexuálne túžby nie sú zosúladené. Ukáže sa, že protiklady sa naozaj priťahujú, a uvažujeme: *Takto sme si manželstvo nepredstavovali.*

Skutočné manželstvo nie je dokonalé. V skutočnom manželstve sa zdokonaľujú dvaja rôzni ľudia. Podelíme sa s vami o svoj príbeh, o lekcie, ktoré nám život uštedril, a o to, ako Boh

využíva manželstvo na to, aby nás zdokonalil spôsobom, aký by sme si v živote neboli schopní predstaviť.

NÁŠ PRÍBEH

Jill: S Markom sme sa stretli na rande naslepo. Dobiedzali do nás. „Musíš spoznať toho chalana,“ povedala kamarátka. „Musíš spoznať to dievča,“ povedal kamarát. A tak sme napokon, aby sme mali pokoj, obaja súhlasili so schôdzkou. Mala som osemnásť, Mark dvadsaťdva. O tri mesiace sme sa zasnúbili a o desať mesiacov neskôr nasledovala svadba. Áno, boli sme mladí a zaľúbení, no brali sme sa s požehnaním rodiny.

Mark: Keď sme sa brali, pracoval som v našej rodinnej firme zameranej na sklo a plasty. Robil som celé dni, niekedy sedem dní v týždni. Jill študovala hudobnú výchovu na Butlerovej univerzite. Boli sme zaneprázdnení, ale šťastní.

Jill: Jedenásť mesiacov po svadbe prúžok zmodrel. Takže skôr ako sme stihli osláviť druhé výročie, stali sme sa rodičmi. O dva roky neskôr som v deň svojej promócie porodila druhé bábätko. Diplom mi, samozrejme, poslali poštou.

Mark: Dovtedy som neštudoval na univerzite, no cítil som, že mojím poslaním je práca pastora. A tak, keď Jill doštudovala, s dvojročnou dcérou a šesťtýždňovým synom sme sa presťahovali z nášho rodného mesta Indianapolisu v štáte Indiana do Lincolnu v štáte Illinois, aby som mohol navštevovať Lincolnské kresťanské kolégium (dnešnú Lincolnskú kresťanskú univerzitu).

Jill: V Lincolne sme bývali osemnásť mesiacov a napokon sme sa presťahovali do Bloomingtonu, takisto v štáte Illinois, aby mohol Mark ako stážista pracovať vo veľkom cirkevnom zbore, ktorý sme si oblúbili. Bakalárske štúdium dokončil tak, že z Bloomingtonu dochádzal do Lincolnu. Postupne sa nám

rodina rozrástla o troch ďalších malých Savageovcov – dvaja sa nám narodili a tretieho sme si adoptovali.

Mark: Desať rokov som slúžil ako detský pastor a napokon som založil zbor, v ktorom som pôsobil ako hlavný pastor. Jill pôsobila v Hearts at Home – pastoračnom stredisku pre matky. Stredisko sa rozrastalo a napokon začala prednášať a písať. Často sme sa spolu zhovárali o manželstvách. S piatimi deťmi a dvoma veľkými pastoračnými pôsobiskami sme toho mali viac ako dosť.

Jill: Počas našich dvadsiatich rokov práce v cirkvi sme okúsili, čo je to „v dobrom aj v zlom“. Pri viacerých príležitostiach sme vyhľadali manželských poradcov, aby sme získali nezaujatý pohľad na konflikty, ktoré sme neboli schopní vyriešiť sami. Mark a ja sme pochádzali z veľmi odlišných rodinných zázemí. Kým sme spolu chodili, svoju odlišnosť sme takmer nepociťovali, no len čo sme si povedali „áno“, začali sme ju vnímať čoraz výraznejšie. Ak sme aj pred svadbou videli nejaké rozdiely, každý z nás si myslel, že sa to časom zmení.

Mark: Pred šiestimi rokmi som zblúdil. Spomínam si na deň, keď som si vybral nesprávny smer. Po dlhom období chaosu, ťažkej situácii v cirkevnom zbore, zmenách na pracovisku a mojich päťdesiatych narodeninách sme s Jill odišli na Floridu, aby sme strávili istý čas osamote, len my dvaja. Bol som emocionálne vyžmýkaný, mal som pocit, že Boh ma sklamal a že všetko v mojom živote vrátane manželstva je jedno veľké zlyhanie.

Strávili sme niekoľko dní v útlme v dovolenkovom byte jej rodičov. V posledný deň som bol emocionálne úplne na dne. Z toho, za čo som sa vo svojom živote modlil, Boh nezmenil nič, neposunul som sa tam, kde som chcel byť v päťdesiatke, v manželstve sme každoročne zápasili s rovnakými problémami a povedal som si, že už mám toho dosť.

Teraz viem, že som naplno zažíval krízu stredného veku.

Z výletu som sa vrátil rozhodnutý skončiť s manželstvom. Čoskoro nato som na facebooku nadviazal vzťah s osobou, ktorú som poznal už dlho. A v priebehu niekoľkých mesiacov sa emocionálna záležitosť zmenila na fyzickú. Napokon som pre tento nový vzťah odišiel od Jill. Bolo mi jedno, čo si kto myslí. Robil som to, čo som chcel.

Nepochybne som vtedy uvažoval nesprávne. No počas nášho dlhého obdobia uzdravovania sme s Jill objavili niečo, čo nazývame „cesta pomalého chradnutia“. Podelíme sa s vami o svoje skúsenosti, pretože ak môžem čo i len jednému manželovi alebo manželke pomôcť, aby sa vyhlil tomu, čo som vo svojom znechutení urobil ja, to, že sa tým vystavujem zraniteľnosti, za to stojí.

Keď som odišiel, nasmeroval som si to zo svojho manželstva do iného vzťahu. V duši mi zúrila búrka, ktorá sa týkala Jill, mňa samého, cirkvi vo všeobecnosti a môjho Boha. Bol som presvedčený, že nič v mojom živote sa nezlepšuje, tak som sa rozhodol zobrať všetko do vlastných rúk.

Jill: Roku 2007 Casting Crowns vydali pieseň „It’s a Slow Fade“. Slová v refréne hovoria o pomalom chradnutí, ktoré môže zažívať ktorékoľvek manželstvo alebo aspoň jeden z manželov:

*Pomalé chradnutie, keď cítiš, že sa ďalej kráčať nedá,
pomalé chradnutie, keď sa z čiernej, bielej stáva šedá,
mysel sa mení, rozhodneš sa a zaplatíš penále,
zlé voľby budú strestané,
nie, za deň sa to nestane,
to chradnutie je pomalé.¹*

Mark: Na svojom manželstve sme „pracovali“. Navzájom sme poznali svoj „jazyk lásky“ a často sme ho používali. Chodievali sme večer spolu von. Pravidelne sme si dopriali krátku dovolenku, na ktorej sme boli len my dvaja. Kládli sme dôraz na

vzájomnú komunikáciu. A uprostred všetkej tej cieľavedomosti sa súčasťou nášho príbehu stala nevera. Ako je to možné?

POMALÉ CHRADNUTIE

Pri spätnom pohľade vidíme, že nešlo o nič veľké. Boli to maličkosti. Veci, čo vreli pod povrchom a nevšimli sme si ich, nevenovali im pozornosť.

Tieto nepovšimnuté veci spôsobili rozpadanie, ktoré po čase nadobudlo intenzitu. Nijaké manželstvo sa nerozpadne za deň. Postupuje to centimeter po centimetri, jeden pocit či rozhodnutie

*Nijaké
manželstvo
sa nerozpadne
za deň.*

vedie k ďalšiemu pocitu či rozhodnutiu, ktoré sú tak trochu mimo. Ak si ich nevšimneme, tieto pocity nás od seba vzdalujú, príťažlivosť sa vytráca.

No čo ak by ste mohli vidieť tieto včasné príznaky? Ak by ste mohli identifikovať pomalé chradnutie a urobiť niečo skôr, ako sa vaše manželstvo ocitne v kríze? Alebo by ste, ak už je vaše manželstvo v kríze, mohli identifikovať, čo v ňom zlyháva, a s Božou pomocou to zvrátiť?

Pochopiť pomalé chradnutie a vedieť, čo treba urobiť, je zásadné a rozhodujúce. Identifikovali sme sedem problémov, ktoré sme prežili:

- pomalé chradnutie v dôsledku nerealistických očakávaní;
- pomalé chradnutie v dôsledku bagatelizovania;
- pomalé chradnutie v dôsledku neprijatia;
- pomalé chradnutie v dôsledku nezhôd;
- pomalé chradnutie v dôsledku obranných reakcií;
- pomalé chradnutie v dôsledku naivity;
- pomalé chradnutie v dôsledku vyhybavých emócií.

Vďaka rozhovorom s inými dvojicami – z ktorých niektoré práve čelia každodenným výzvam manželstva a iné už okúsili vo

vzťahu krízu, akou bola tá naša – vieme, že je to bežný spôsob odcudzenia, ktorý musia všetky manželské páry pochopiť, mať sa pred ním na pozore, a keď ho identifikujú, urobiť nápravu. List Efezanom 4, 27 nám radí, aby sme „nedávali miesto diablovej“. V Jánovi 10, 10 sa hovorí, že „zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil“. Keď umožníme chradnutie, je to úrodná pôda pre nepriateľa, aby rozdelil to, čo Boh spojil. Ak sa navzájom vzdávame bez toho, aby sme si to všimli a napravili, naštrbený vzťah smeruje k pomalému rozpadu.

Na nasledujúcich stránkach sa budeme postupne venovať jednotlivým príčinám tak, aby ste mohli identifikovať šmyklavý zráz, ku ktorému ste nebezpečne blízko alebo sa už po ňom kľžete nadol. Vyzbrojíme vás aj nástrojmi na to, ako bojovať s týmito situáciami. Naše nedokonalé manželstvá sú súčasťou Božieho plánu, ktorým nás Boh chce posilniť a rozvíjať. Ak vidíte, že ste príliš blízko k nebezpečnému útesu alebo sa už rúťte do nešťastia, váš prvý krok musí byť návrat hlavy a srdca do správnych koľají.

Najprv sa však musíme konfrontovať s infekciou dokonalosti.

INFEKCIA DOKONALOSTI V MANŽELSTVE

Pred piatimi rokmi som ja (Jill) napísala knihu *Dosť bolo dokonalých mám*. V tejto knihe som identifikovala „infekciu dokonalosti“, ktorá nás vedie k nerealistickým očakávaniam. Tie potom nie sme schopní splniť, alebo ich nespĺňajú iní, a nespravodlivo sa porovnávame s ostatnými. O rok neskôr som v spolupráci s Dr. Kathy Kochovou napísala knihu *Dosť bolo dokonalých detí*. Hovorí sa v nej o tom, ako infekcia dokonalosti preniká do rodičovstva, máme od svojich detí nerealistické očakávania a nespravodlivo ich porovnávame s inými. Odvtedy, čo vyšla kniha *Dosť bolo dokonalých mám*, sa čitatelia vypytovali, či napíšeme knihu *Dosť bolo dokonalých manželstiev*. A tak máte teraz v rukách knihu, ktorej sa toľkí dožadovali.

Nuž ako infekcia dokonalosti ovplyvňuje naše manželstvá? Hneď na začiatku treba povedať, že žijeme vo svete, ktorý prezentuje dokonalosť ako niečo dosiahnuteľné. Počas nákupov zahliadneme na policičke s časopismi titulné strany s dokonalými postavami, dokonalými domami, píše sa v nich o dokonalých vzťahoch. Pozeráme filmy, v ktorých sa za dve hodiny či ešte kratší čas vyriešia veľké veci. Čítame romány, ktoré zjednodušujú vzťahy. Pozeráme na iné páry v kostole, v susedstve a na sociálnych sieťach a porovnávame to, čo je vnútri našich manželstiev, s tým, čo o iných manželstvách usudzujeme podľa toho, ako sa javia navonok. Často dospejeme k nesprávnym záverom, máme pocit, že neobstojíme alebo že tráva na druhej strane plotu je zelenšia. A keď manželstvo nespĺňa naše nerealistické očakávania, sme znechutení, nespokojní a sklamaní s naším nedokonalým, no pritom skutočným manželstvom.

Mnohé z toho, čo zažívame v skutočnom manželstve, je na míle vzdialené od príbehov a výjavov, ktoré nás obklopujú. Mnohé dievčatá snívajú o manželstve pri pozeraní disneyovských filmov, v ktorých sa šarmantný princ zalúbi do princeznej a žijú šťastne, až kým nezomrú. V puberte dievčatá objavia romantické knihy, podľa ktorých si vytvárajú falošné predstavy o tom, ako má vyzeráť „láska“. Sledujeme obľúbené seriály, v ktorých častejšie než manželské páry vidíme slobodných zalúbencov. A navyše sú tu naše obľúbené „filmy pre ženy“, ktoré nechceme vysielajú posolstvo, aké nám v skutočnom živote nepomáha.

My muži zvyčajne netrávime priveľkú časť života úvahami o manželstve. Trávime ho však snívaním o dievčatách. Máme radi hry a dobrodružstvá a často vstupujeme do manželstva v očakávaní, že získame spoluhráčku, najlepšiu kamarátku a životnú partnerku. Väčšina chlapov neuvažuje, aké by malo byť manželstvo. Jednoducho predpokladáme, že to bude fungovať. Napriek tomu, že nás nepritahujú lúbostné romány, naše predstavy o tom, ako by *mal* vyzeráť lúbostný príbeh,

ovplyvňujú časopisecké články, filmy a médiá vo všeobecnosti. Ak chlap koketuje s pornografiou (a väčšina z nás sa s ňou už stretla), jeho očakávania o tom, ako má žena po emocionálnej i sexuálnej stránke reagovať, sú hrubo skreslené.

Takže ak naša kultúra vytvára dojem, že dokonalosť je dosiahnuteľná, čo v skutočnom živote prináša sklamanie, odkiaľ pochádza pokušenie porovnávať?

Začnime s Adamom a Evou. Boli to dvaja ľudia v tom najdokonalejšom prostredí a situácii. Nemali starosti. O všetky ich potreby bolo postarané.

Prišiel však satan a začal ich kŕmiť lžami o nich samých a o Bohu. Porovnávali svoju situáciu s jeho lžami a povedali si, že ich život v záhrade nie je taký, aký by mal byť. Konali impulzívne a porušili jediný zákaz, ktorý im Boh dal – nejeseť ovocie len z jediného stromu v záhrade. Napriek svojej dokonalej existencii ešte vždy cítili potrebu niečoho nového, lepšieho. Ich deti pokračovali v porovnávačej hre, keď Kain zo závidosti zabil Ábela. A sága pokračuje... jeden biblický príbeh za druhým. Všetky hovoria o tom, ako sa ľudia ustavične porovnávali.²

*Máme pocit,
že všetkým
okrem nás to
v manželstve
klape.*

Nereálne očakávania a nespravodlivé porovnávanie vnášajú do nášho reálneho manželstva nespokojnosť. Väčšina z nás si to ani neuvedomuje. Prežívame problémy každodenného života. A s nevyslovenými očakávaniami, obklopení obrazmi zdanlivej dokonalosti, máme pocit, že všetkým okrem nás to v manželstve klape.

Masky, ktoré nám ničia manželstvá

A ešte sú tu masky, v nosení ktorých sme všetci experti. Nosíme ich vo vnútri našich manželstiev, bojíme sa byť sami sebou. Sme zdržanliví, pretože nechceme, aby nás súdili, a nechceme pôsobiť dojemom, že nemáme všetkých päť pohromade. Páčiť sa ľuďom je